

Art. 36 vragen Meerinzicht / terugvorderen bijstand

Geacht college,

In de commissie Samenleving van Harderwijk heeft de Harderwijker de heer Molendijk op 19 december 2019 gebruik gemaakt van zijn algemeen inspreekrecht. Hij schetst een ontluisterend beeld over de uitvoeringsorganisatie Meerinzicht (samenwerkingsverband Ermelo, Harderwijk en Zeewolde - EHZ) die volstrekt ten onrechte een bijstandsuitkering van iemand heeft ingetrokken, teruggevorderd (7.500 euro) en die persoon een boete heeft opgelegd (1.200 euro).

Na twee jaar van intensief onderzoek komt dhr. Molendijk erachter dat deze casus niet op zichzelf staat, maar dat er vermoedelijk veel meer burgers door deze handelwijze zijn getroffen. Hij wijt deze manier van doen aan tekortschietende zorgvuldigheid, gebrekkige kennis van relevante wet- en regelgeving en verder is er volgens hem sprake van gestuurde vormen van list en bedrog en valsheid in geschrifte.

Van de 16 ingediende klachten bij Meerinzicht zijn er twee gegrond verklaard en de rest is na ruim 8 maanden nog niet in behandeling genomen en wordt op basis van niet bestaande wetsartikelen stelselmatig uitgesteld. Inmiddels heeft dhr. Molendijk daarom de Nationale Ombudsman om hulp gevraagd om deze manier van doen te toetsen.

Ook stelt hij voor om een onafhankelijk onderzoek te starten naar de rechtmatigheid van sinds 2015 stopgezette bijstandsuitkeringen, de terugvordering ervan en de eventueel opgelegde boetes. Dit vóórdat de gemeenteraden het terugvorderingsplan van de drie colleges ter besluitvorming krijgen voorgelegd.

Naast het betoog van dhr. Molendijk is in een aantal media uitvoerig aan deze zaak aandacht besteed:

- Het Kontakt Harderwijk: *'Tientallen mensen onterecht uit de bijstand gezet.'*
- De Stentor: *'Miljoenen euro's mogelijk onterecht uitbetaald aan uitkeringen in Harderwijk, Ermelo en Zeewolde.'*
- Ermelo van NU: *'Meerinzicht moet snel orde op zaken stellen.'*

Naar aanleiding van dit betoog en de berichtgeving hebben de fracties van Zeewolde Liberaal, D66, PvdA/GroenLinks en BurgerBelang de volgende ex Art. 36 vragen voor het college:

1. Kan het college aangeven wanneer zij van navolgende zaken op de hoogte was en wat de overwegingen waren om de gemeenteraad van Zeewolde niet direct hierover te informeren, in weerwil van de gemeenteraden van Harderwijk en Ermelo die wel al eerder hierover zijn geïnformeerd?
 - er mogelijk miljoenen euro's aan uitkeringen in Harderwijk, Ermelo en Zeewolde ten onrechte zijn uitbetaald?
 - de opdracht die de drie gemeenteraden in 2017 hebben gegeven om het aantal openstaande debiteuren terug te brengen slechts ten dele is uitgevoerd?
 - Meerinzicht niet in staat blijkt te zijn om deze opdracht zelf uit te voeren?
 - er mogelijk tegelijkertijd tientallen mensen ten onrechte uit de bijstand zijn gezet, geld hebben moeten terugbetalen en zijn beboet?
 - Meerinzicht tekortschietende zorgvuldigheid, gebrekkige kennis van relevante wet- en regelgeving, gestuurde vormen van list en bedrog en valsheid in geschrifte wordt verweten?
 - Meerinzicht wordt verweten over weinig zelfreinigend vermogen te beschikken?

2. Kan het college aangeven of zij zich herkent in het door dhr. Molendijk geschetste relaas met betrekking tot zijn ervaringen met Meerinzicht in de betreffende casus en kan het college, indien zij zich hier niet in herkent, dat onderbouwen?
3. Is het college het met Zeewolde Liberaal, D66, PvdA/GroenLinks en BurgerBelang eens dat de door dhr. Molendijk geschetste ervaringen met Meerinzicht, indien accuraat, onacceptabel zijn en kan het college aangeven wat zij al heeft gedaan of voornemens is te doen om herhaling te voorkomen en het zelfreinigend vermogen van Meerinzicht te verbeteren?

In de openbare besluitenlijst van het college van Zeewolde van 26 november 2019 staat het volgende besluit opgenomen: Advies z190064135 d.d. 12 november 2019 van de afdeling Samenleving over Terugvordering.

Beslispunten

1. De raad voor te stellen in te stemmen met bijgevoegd raadsvoorstel;
2. Bijgevoegd plan van aanpak vast te stellen met als doel de uitvoering te professionaliseren;
3. In te stemmen met het eenmalig beschikbaar stellen van maximaal € 39.585 voor de uitvoeringskosten van het terugvorderingsplan en deze kosten binnen het taakveld inkomensondersteuning te verantwoorden als aanvullende bijdrage uitvoeringskosten MIZ.

Besluit

Het college stemt in met het onder beslispunt 2 bedoelde plan van aanpak gericht op verdere professionalisering en de hiervoor benodigde eenmalige middelen zoals bedoeld onder 3. De raad zal pas een voorstel worden gedaan de (verjaarde) vorderingen af te boeken ten laste van de voorziening dubieuze debiteuren zodra het daarvoor benodigde bedrag bekend is.

4. Kan het college aangeven waarom de gemeenteraad van Zeewolde over de terugvorderingsproblematiek pas geïnformeerd gaat worden zodra het benodigde bedrag van de extra te maken uitvoeringskosten bekend is?
5. Kan het college aangeven of zij haar medewerking aan het plan tot terugvordering wil laten afhangen van de omvang van het benodigde bedrag en wat deze opstelling betekent voor de verhoudingen binnen EHZ?
6. Is het college het met PvdA/GroenLinks, D66, BurgerBelang en Zeewolde Liberaal eens dat het terugvorderen van ten onrechte uitbetaalde bijstandsuitkeringen 5 jaar na dato, mensen die in een kwetsbare positie zitten, eerder in de problemen zal brengen en de samenleving uiteindelijk meer zal gaan kosten dan dat het innen gaat opleveren?
7. Kan het college aangeven of er in gemeente Zeewolde inwoners zijn die ten onrechte hun bijstandsuitkering hebben moeten terugbetalen of nog aan het terugbetalen zijn en/of boetes hebben ontvangen?
8. Is het college bereid om binnen EHZ-verband te streven naar een onafhankelijk onderzoek naar de rechtmatigheid van bijstandsuitkeringen die sinds 2015 zijn stopgezet, de terugvordering ervan en de eventueel opgelegde boetes, alvorens de gemeenteraden het terugvorderingsplan van de drie colleges ter besluitvorming krijgen voorgelegd? En indien het college hiertoe niet bereid is, wat zijn dan de overwegingen om dat niet te willen doen?
9. Kan het college uitleggen waarom de opdracht die de drie gemeenteraden in 2017 aan SDV hebben gegeven om het aantal openstaande debiteuren terug te brengen slechts ten dele door Meerinzicht is uitgevoerd? En is het college het daarbij met D66, BurgerBelang, Zeewolde Liberaal en PvdA/GroenLinks eens dat Meerinzicht zich na twee jaar niet meer mag verschuilen achter 'het openstaande saldo' dat vanuit de erfenis van SDV is meegekomen?

Graag alle vragen voorzien van een toelichting.

Namens de fracties van Zeewolde Liberaal, D66, PvdA/GroenLinks en BurgerBelang
Cees Steijger, fractievoorzitter.